

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **N. U. R.**, zastoupen JUDr. Athanassiossem Pantazopoulossem, advokátem se sídlem Slavíkova 19, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2015, č. j. 4 Az 9/2014 - 73,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2015, č. j. 4 Az 9/2014 - 73, **se z r u š u j e** ve výroku I. a II. a věc **se** v rozsahu tohoto zrušení **v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce N. U. R. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2015, č. j. 4 Az 9/2014 - 73, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 14. 7. 2015, č. j. 4 Az 9/2014 - 73, výrokem I. zamítl žalobu podanou žalobcem **N. U. R.** proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále také „žalovaný“ nebo „žalovaný správní orgán“ nebo „správní orgán“), ze dne 14. 3. 2014, č. j. OAM-223/ZA-14-K03-R2-2010, kterým tomuto žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a že se tehdejší zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, advokátce, přiznává odměna ve výši 13.600 Kč, jež bude uhrazena z účtu Městského soudu v Praze (výrok III.).

Městský soud při svém rozhodování vyšel z toho, že správní soudy se nyní projednávají věci zabývají již podruhé.

Je tomu tak proto, že již rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 9. 2011, č. j. OAM-223/ZA-14-K03-2010, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, protože nebylo prokázáno pronásledování žalobce z azylově relevantních důvodů, ani obava z takového protiprávního jednání při návratu do země původu. Proti tomuto rozhodnutí však podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který rozsudkem ze dne 20. 4. 2012, č. j. 28 Az 32/2011 - 52, zrušil rozhodnutí žalovaného správního orgánu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Azs 14/2012 - 26, byla odmítnuta kasační stížnost žalovaného správního orgánu z důvodu nepřijatelnosti, a proto se žalovaný musel znovu zabývat žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany, kterou podal již dne 14. 6. 2010. Žalovaný správní orgán proto v intencích výše uvedeného usnesení Nejvyššího správního soudu přistoupil k novému posouzení této žádosti žalobce, jehož výsledkem je po doplnění řízení právě žalobou napadené rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 14. 3. 2014, č. j. OAM-223/ZA-14-K03-R2-2010, kterým žalobci nebyla udělena již zmíněná mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Městský soud neshledal žalobní námítky důvodnými.

Správní soud se především zabýval splněním stanoviska vysloveného ve zrušujícím rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, podle něhož měl žalovaný správní orgán v případě, že se mu nepodaří vyvrátit účast žalobce na protivládní demonstraci v Pákistánu v roce 2008 a 2009, ověřit jakým způsobem se státní orgány této země zachovaly k účastníkům těchto demonstrací, jejichž cílem bylo navrácení předsedy Nejvyššího soudu do funkce a při nichž policie tvrdě zasahovala.

Žalobce má za to, že žalovaný správní orgán jeho účast na demonstraci nezpochybnil, pouze konstatoval, že si nepamatoval žádnou informaci časového charakteru ohledně své účasti na demonstracích.

Městský soud sice uznává, že v žalobcových přednesech je celá řada časových a věcných rozporů, nicméně jeho tvrzení neodpovídají realitě, která byla zjištěna ze zpráv o zemi původu. Je tomu tak především proto, že žalobcovy obavy z reakcí Pákistánské lidové strany je nutno považovat za přehnané, neboť žalobce se do země původu několikrát vrátil a zase zcela legálně vycestoval a při jeho pobytu v této zemi nikdy nedošlo k jeho trestnímu stíhání.

Zúčastnil-li se však žalobce skutečně zmíněné demonstrace, při níž mělo docházet i k ničení veřejného majetku, na čemž se měl žalobce sám také podílet a byl-li přitom napaden policisty, potom zásah pořádkových sil nelze považovat za pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu (zárokem policie byli postiženi i ostatní účastníci demonstrace). Správní orgán proto důvodně nepovažoval tvrdý zásah policie, navíc po výzvách k ukončení akce, za jednání motivované vůči osobě žalobce. Skutečnost, že žalobce měl být léčen několik týdnů v nemocnici, aniž by zmínil jakékoli snahy policie jej alespoň vyslechnout, jen potvrzuje nezájem úřadů o osobu žalobce (žalobce se od demonstrace až do odchodu ze země původu dne 17. 10. 2009 volně pohyboval v této zemi, jeho cestovní doklady nebyly zneplatněny a ani nezmínil žádné kroky pákistánských úřadů vedené snahou ho nalézt).

Žalobce měl v průběhu soudního jednání před Krajským soudem v Hradci Králové předložit kopii o zahájení trestního stíhání proti své osobě, avšak správnímu orgánu takový doklad nepředložil, ačkoliv mu tento orgán poskytl opakovaně k tomu možnost. V důsledku toho

pokračování

byl žalovaný správní orgán nucen vycházet ze žalobcova tvrzení během správního řízení, i když dodání takového materiálu mohlo výrazným způsobem přispět k upřesnění data demonstrace a okolností účasti žalobce na této akci. Takové jednání žalobce je proto třeba hodnotit jako zatajování informací potřebných k řádnému posouzení jeho žádosti. Vzhledem k tomu, že až do odjezdu žalobce ze země původu nedošlo k žádnému kroku státního aparátu Pákistánu vůči němu, který by potvrzoval trestní řízení proti němu vedené, lze oprávněně pochybovat, s ohledem na velké množství nesrovnalostí, o věrohodnosti takového materiálu.

Ani další informace prezentované žalobcem před správním soudem nepřispívají k vyjasnění žalobcem uváděných skutečností. Tak pokud jde o opuštění Pákistánské lidové strany žalobcem a o jeho vstup do strany Tahreek-e-Insaf, za kterou se měl zúčastnit již zmíněné demonstrace, mělo k tomu dojít podle žalobce ve volbách v září 2008. Jím předložený materiál ale hovořil o zahájení trestního stíhání dne 16. 8. 2008, tedy před vlastní účastí žalobce na demonstraci. Důležité jsou i motivy žalobce, které měly vést k podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ten měl být pronásledován členy vládnoucí Pákistánské lidové strany, kterými měl být i zbit a přesto měl problémy s policisty, kteří s touto stranou spolupracovali. Na podrobnosti své účasti při demonstraci žalobce odpovídal vyhýbavě a nesrovnalosti vysvětloval svou špatnou pamětí. Mělo také opět dojít k vystavení zatykače na žalobce, aby s pomocí kolegů – nyní již z nové strany Tahreek-e-Insaf – byl zachráněn před zatčením policií. Žalovaný správní orgán proto právem považoval sled těchto událostí za velmi málo pravděpodobný, když se žalobce měl podle svých slov vrátit bez potíží do Pákistánu právě v době probíhajících masových demonstrací za navrácení předsedy Nejvyššího soudu do funkce (v té době žalobce žádné politické aktivity neuváděl a k jeho vystoupení z Pákistánské lidové strany a ke vstupu do strany Tahreek-e-Insaf mělo dojít až během voleb v září 2008). Jinak řečeno, žalobce měl nepochopitelně odejít z Pákistánské lidové strany až v době, kdy už předseda strany dne 7. 8. 2008 prohlásil, že vládní koalice zahájí proceduru k odvolání prezidenta republiky, t.j. osoby, která soudce Nejvyššího soudu odvolala.

Správní orgán tedy právem konstatoval, že žalobce nebyl ve své vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu.

Za zcela zásadní pro posouzení žalobcovy obavy z možného potrestání za účast na demonstraci považuje žalovaný správní orgán fakt, že žalobce nebyl až do svého odjezdu žádným státním či bezpečnostním orgánem kontaktován, natož přímo zadržen v souvislosti s demonstrací. Je také nutno rozlišovat mezi obviněním ze samotné účasti na demonstraci a zadržením za ničení veřejného majetku, jak o tom hovořil žalobce. Pokud žalobce opustil svou vlast na platný cestovní pas přes mezinárodní letiště lze mít za potvrzené, že pákistánské úřady po něm nepátraly a ani neměly důvod k jeho zadržení. Přitom je nutno vzít v úvahu, že na islámábádském letišti je nainstalován velmi přísný a efektivní systém kontroly, který zachycuje životně důležité informace o cestujících a umožňuje i identifikaci zájmových osob, pokud je to potřebné k jejich zachycení. V tomto systému jsou uchovávány i všechny informace od orgánů činných v trestním řízení. Otisk razítka v pase žalobce přitom potvrzuje, že žalobce takovou kontrolu absolvoval.

Jakkoli žalovaný správní orgán považuje žalobcovo vyjádření ohledně zahájení trestního stíhání za jeho účast na demonstraci za nevěrohodné, poukazuje i na obsah informace Ministerstva vnitra Velké Britanie ze dne 9. 8. 2013, kde se uvádí, že není možné odsoudit nějakou osobu v nepřítomnosti, jelikož to odporuje článku 10-A Ústavy, který stanoví, že každá osoba musí mít nárok na spravedlivý a řádný soudní proces. Je tedy zcela jasné, že i osoba navracující se do Pákistánu se nemusí obávat, že by došlo k jejímu odsouzení bez možnosti se k obvinění vyjádřit a hájit svá práva za pomoci právního zástupce. Vzhledem ke skutečnosti,

že již v březnu 2009 byl soudcem Nejvyššího soudu ustanoven soudce, který byl důvodem zmíněných masových demonstrací, lze o dalším vyšetřování a stíhání takových osob, navíc po několika letech života mimo Pákistán, oprávněně pochybovat.

Pokud jde o žalobcovu námitku, že mu také hrozí nebezpečí od členů Pákistánské lidové strany a možnost zabití členy hnutí Jamate Islami za uzavření sňatku s křesťankou považuje správní orgán tyto obavy za nepodložené a městský soud názor správního orgánu sdílí.

Již Krajský soud v Hradci Králové ve svém rozsudku ze dne 20. 4. 2012, č. j. 28 Az 32/2011 - 52, uvedl, že pokud se žalobce do Pákistánu opakovaně navracel, i přes silné obavy z reakce členů Pákistánské lidové strany, aniž by byl terčem jakéhokoliv negativního jednání ohledně své politické aktivity (a to i ze strany státních orgánů), je možno jeho obavu před pronásledováním členy Pákistánské lidové strany považovat za lichou.

Jde-li o obavu žalobce z vyhrožování členů hnutí Jamate Islami za jeho sňatek s křesťankou, má městský soud za to, že žalobci nebezpečí nehrozí ze strany pákistánských úřadů a bezpečnostních složek, ale jen a pouze ze strany soukromých osob. Řešení tohoto problému je ale možno hledat v rámci tzv. vnitřního útěku v zemi původu. Žalobce se může usídlit na základě svého rozhodnutí v jiné části Pákistánu, což umožňuje zákon, který zaručuje svobodu pohybu nejen uvnitř země původu, ale i mimo tuto zemi. Žalobce, který uzavřel sňatek s křesťankou dne 30. 4. 2007, ostatně nežil v Pákistánu jen ve svém bydlišti, ale cestoval a zdržoval se i v jiných městech země původu, aniž by zde byl ohrožován členy uvedeného hnutí. Vzhledem k velikosti Pákistánu a velkému počtu jeho obyvatel, lze případnou možnost nalezení žalobce považovat téměř za vyloučenou. Tuto skutečnost dokazuje i výzva hnutí Jamate Islami, kde se hrozba smrti vůči žalobci výslovně omezuje na okolí města Sialkot. V Lahore či v Islámábádu tedy žalobci s vysokou pravděpodobností žádné nebezpečí nehrozí. Skutečnost, že se členové hnutí Jamate Islami dozvěděli o svatbě žalobce s občankou České republiky M. M., až po několika letech od uzavření sňatku, svědčí o tom, že osobní údaje žalobce a přehled o jeho místě pobytu nejsou běžně k dispozici.

Pákistánské právo je založené na právu šaria, kde je sňatek muslima s vyznavačem judaismu či křesťanství možným, ovšem jen pro muže. Navíc materiály o sňatku žalobce s občankou České republiky vůbec nehovoří o náboženském přesvědčení jeho manželky. Rovněž ze strany pákistánských úřadů nebylo vůči žalobci vzneseno žádné obvinění, což dokládá i skutečnost, že dne 9. 10. 2009 bylo Ministerstvo zahraničí Pákistánu požádáno velvyslanectvím České republiky o zjištění adresy žalobce ve věci rozvodového řízení, z čehož bylo možno dovodit uzavření sňatku pákistánského státního příslušníka s ženou nemuslimského původu. Pokud po tomto datu žalobce neuvedl, že by ho pákistánské úřady jakkoliv kontaktovaly, ani neučinily kroky k jeho nalezení a navíc mu bylo umožněno bez potíží opustit území Pákistánu, lze mít za prokázané, že obavy žalobce z pronásledování pákistánskými úřady jsou nepodložené.

Nepodložená a účelová je i zmínka žalobce o změně vyznání, která by mohla podle jeho názoru znamenat, že bude po návratu do Pákistánu možná zabit. Je tomu tak proto, že žalobce o změně náboženského vyznání nic neuvedl (žalobce jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany uvedl neudělení víza a potvrdil, že se hlásí k islámskému náboženství).

Žalobce posléze namítal, že se žalovaný správní orgán dostatečně nezabýval posouzením toho, zda se v případě návratu do země původu bude moci léčit z onemocnění cukrovkou především z hlediska dostupnosti potřebné lékařské péče a inzulinu pro osoby trpící touto nemocí.

pokračování

Žalovaný z hlediska případného udělení humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu vycházel z lékařských informací o zemi původu a na jejich základě dospěl k závěru, že v bydlišti žalobce (Siakot), v Lahore, kde žalobce dlouhodobě pobýval, a i v jiných velkých městech (Islámábád), je dostupná nejen ambulantní léčba cukrovky, ale i léčba u internisty, případně oftalmologa či jiného specialisty a je i potvrzena dostupnost inzulinu v lékárnách uvedených měst. V informaci jsou uvedeny přesné adresy konkrétních zdravotnických zařízení, a to i státního charakteru. Na základě těchto skutečností žalovaný správní orgán dovodil, že léčba cukrovky je možná nejen v bydlišti žalobce v Pákistánu, ale i v dalších městech. Žalovaný dodal, že žalobce opakovaně požádal správní orgán o potvrzení možnosti vykonávání zaměstnání, z čehož lze dovodit, že zmíněné onemocnění nebrání žalobci ve výkonu možné práce. Žalobce v České republice pravidelně dochází do diabetologické ambulance Nemocnice Na Františku, s níž dobře spolupracuje, ale stresové situace významně zhoršují kompenzaci nemoci.

Městský soud proto s ohledem na tato zjištění nemohl přisvědčit žalobcovu tvrzení, že by se průběh jeho onemocnění zhoršil, s ohledem na nedostupnou zdravotní péči v Pákistánu.

Tento správní soud neshledal pochybení správního orgánu ani při posouzení doplňkové ochrany, pokud učinil závěr, že žalobce nesplňuje ani zákonné podmínky pro udělení této ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu.

Městský soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné a žalobu N. U. R. zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) včasou kasační stížnost, kterou opřel o důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na to, že podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pro jeho pronásledování z důvodu účasti na protivládní demonstraci, změny vyznání, obavy z islámských hnutí a pro důvody zdravotní.

Žalovaný správní orgán se především věnoval jen povrchně jeho zdravotnímu stavu, který se neustále vyvíjí z důvodu onemocnění cukrovkou, a proto při rozhodování měl být brán v úvahu jeho aktuální stav. Přestože se snaží nebýt společností na obtíž a o svůj zdravotní stav se stará, neboť navštěvuje diabetologickou ambulanci Nemocnice Na Františku v Praze 1, nelze nevidět, že jen lékař a znalec může posoudit vhodnost toho kterého zdravotního systému pro pacienta. To se ovšem nestalo.

Stěžovatel však vidí zcela zásadní problém v tom, že se nemůže vrátit do své domovské země, v čemž mu brání především vnitropolitická situace v Pákistánu, kde mu hrozí nelidské a ponižující zacházení ze strany státních orgánů, resp. jejich praktiky. Stejně tak tomu ovšem je, i pokud jde o islámská hnutí. Je sice skutečností, že ve spise je založeno velké množství zpráv a informací, které se týkají vnitrostátní situace v Pákistánu, nicméně řada z nich je již stará, neboť tyto materiály nebyly aktualizovány. Přitom právě jeho se týká především vnitropolitická situace v Pákistánu. Tento stav je o to závažnější, že se žalovaný správní orgán, ale ani městský soud vůbec nezabývaly aktuální bezpečnostní situací v Pákistánu. To je v přímém rozporu s požadavky Nejvyššího správního soudu, které jsou prezentovány v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, podle kterého „informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.

Shora uvedené je důležité již proto, že podle poznatků nevládních organizací (např. Article 19), i když Pákistán podepsal a ratifikoval Pakt o občanských a politických právech již v roce 2010, stav dodržování lidských práv není příliš uspokojivý. Velmi kriticky hovoří o dodržování lidských práv a svobod v Pákistánu také zpráva mezinárodně uznávané organizace Amnesty International z roku 2013 (namátkově útoky na křesťany, potlačovaná svoboda projevu, záhadné mizení odpůrců režimu, libovolné zatýkání civilistů, apod).

I ze zpráv a informací Evropské unie a Organizace spojených národů vyplývá znepokojení nad situací v Pákistánu ve vztahu k náboženským skupinám, k přijímání zákonů a k existenci ozbrojených konfliktů.

Zůstává proto záhadou, na základě jakých důkazů učinil žalovaný správní orgán závěr o tom, že mu jako žadateli o mezinárodní ochranu nehrozí v zemi původu žádné nebezpečí.

Sám se přitom musel po návratu z České republiky do Pákistánu skrývat z toho důvodu, že jemu a jeho rodině bylo islámskými skupinami vyhrožováno smrtí a na policii se nemohl obrátit s žádostí o pomoc z důvodu svých politických názorů a obavy z obvinění pro smyšlený trestný čin. Z těchto důvodů proto nemohl očekávat, že mu bude v zemi původu poskytnuta ochrana. Stejně tak tomu bylo i ohledně výtky žalovaného, že nepředložil kopii písemnosti o zahájení trestního stíhání. Vzhledem k tomu, že žil na několika adresách z obavy o svůj život, nemohl mít stále u sebe veškerý majetek a doklady týkající se jeho života.

Stěžovatel v této souvislosti vznáší i výtku, že se žalovaný správní orgán nezabýval ani tím, jak mohl být pronásledován i kvůli svému sňatku s M. M.

V dalším pak cituje čl. 6 směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) a čl. 7 odst. 1 této kvalifikační směrnice a v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011 - 108, podle něhož *„pro účely posouzení schopnosti a ochoty poskytnout ochranu vůči újmě, která žadateli hrozí ze strany nestátních původců, je třeba zkoumat ochranu ze strany státu, strany nebo organizace, která kontroluje stát nebo podstatnou část jeho území...“* Posléze též uvedl, že problematiku pronásledování občana Pákistánu z důvodu náboženského vyznání řešil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, v němž se zabýval selháním vnitrostátní ochrany (nedomáhání se ochrany u státních orgánů země původu) u žadatele v obdobné situaci, v níž údajně představitelé veřejné moci nejsou ochotni poskytovat ochranu osobám pronásledovaným z náboženských důvodů, ba dokonce se na jejich pronásledování často sami podílejí. V neposlední řadě odkázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2012, č. j. 4 Azs 17/2012 - 29, kde je mimo jiné uvedeno: *„Nelze vyloučit, že žalobci s ohledem na situaci v zemi původu, kde dochází k politicky motivovanému mizení osob, svévolnému zasahování do soukromého a rodinného života, porušování nedotknutelnosti obydlí a listovního tajemství a ve věznicích panují mimořádně ubohé podmínky, může hrozit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu (mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu) ...“* i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 - 46, který vyslovil obdobné závěry v souvislosti s hrozbou trestního stíhání či se zahájením trestního stíhání.

Stěžovatel namítl, že ho v souzené věci vyzval žalovaný správní orgán k tomu, aby vylíčil důvody, pro které žádá v České republice o udělení mezinárodní ochrany. Obsáhle proto popsal obavu z pronásledování pro své náboženské vyznání, a za pronásledování označil i útok na svou

pokračování

osobu ze strany policie, v důsledku čehož musel být hospitalizován a teprve po 15 dnech propuštěn do domácího ošetřování. Správní orgán za důvod nevěrohodnosti stěžovatele považoval jeho změnu výpovědi ohledně několika účastí na demonstracích, byť ten na vysvětlenou uvedl, že v důsledku cukrovky má špatnou paměť. Nesrovnalosti stěžovatele v této části příběhu nejsou natolik zásadní a tvoří jen nepodstatné rysy azylového příběhu, takže nemohou způsobit nevěrohodnost celé výpovědi. Naopak výpovědi stěžovatele během jednotlivých pohovorů vyznívají konzistentně a není proto žádných pochyb o tom, že byl aktivním účastníkem demonstrací. Při jedné z nich byl dokonce policisty zbit a zadržen. Taktéž nebyla zpochybněna i skutečnost, že stěžovateli bylo vyhrožováno smrtí pro jeho náboženské vyznání.

Stěžovatel se opírá ve svých úvahách ohledně věrohodnosti tvrzení žadatele o udělení mezinárodní ochrany o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, který mimo jiné vyslovil, že „ V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není žadatel ani žalovaný schopen doložit, či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele“ i o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, podle něhož „...není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují. Pokud se tedy žadatel o udělení mezinárodní ochrany po celou dobu řízení drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83).

Stěžovatel také namítá, že v řízení před žalovaným správním orgánem a před městským soudem byly nesprávně uváženy možnosti jeho vnitřního přesídlení v Pákistánu. Je tomu tak proto, že při posuzování této možnosti nebylo správním orgánem a soudem postupováno ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, podle něhož „při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zbodnotit především reálnost (faktickou a právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk, ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“.

Těmito kritérii se však žalovaný správní orgán ani městský soud vůbec nezabývaly. Přitom vnitřní přesídlení by mělo být rozumným, bezpečným a přijatelným řešením situace stěžovatele.

Stěžovatel má konečně za to, že při rozhodování o udělení mezinárodní ochrany je třeba důkladně přihlížet k tomu, zda v důsledku případného návratu cizince do vlastní země nehrozí porušení některých základních práv jako např. ponižující zacházení, na které pamatuje Listina základních práv a svobod v čl. 7 a Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a mezinárodní závazky, ke kterým Česká republika přistoupila.

Byl-li by nucen k návratu do země svého státního občanství, aniž by bylo respektováno shora uvedené, došlo by k porušení mezinárodních závazků, které má Česká republika ze Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků a z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů, především jejího článku 3 a článku 6.

Stěžovatel žije v České republice nesouvisle 8 let. Dobře ovládá český jazyk a je do české společnosti plně integrován. Na území České republiky má silné sociální vazby a lékařské zázemí a tato republika se pro něho stala i druhou vlastí. Má také dobrou pověst, slušné chování a během svého pobytu se nedopustil žádného trestného činu.

Realizací neudělení azylu a následným stanovení lhůty k vycestování z území České republiky by došlo k porušení závazků České republiky, a to na základě několika ustanovení mezinárodních dohod, jimiž je Česká republika vázána a které je na základě čl. 10 Ústavy České republiky povinna aplikovat přednostně před vnitrostátní úpravou. Jedná se především o čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Neudělením azylu a následným vycestováním z území České republiky by bylo hrubě porušeno právo stěžovatele na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života, které je též garantováno, mimo mezinárodních dokumentů shora uvedených, i v čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož „Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života“, jež se tedy vztahuje na každou osobu, tedy i na státní příslušníky třetích zemí.

Výklad pojmu „soukromý a rodinný život“ je velmi složitý a komplikovaný a vyžaduje v každém konkrétním případě aplikaci příslušných mezinárodně právních závazků a judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie na jedinečné a neopakovatelné okolnosti daného případu. Zároveň při hodnocení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života dochází k určité duplicitě s vydáváním stanoviska Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky.

S ohledem na rozhodnutí Ministerstva vnitra lze připustit, že jeho právní argumentace je nedostačující s ohledem na vypořádání se s otázkou, zda země původu (Pákistán) je místem s plnou garancí lidských práv. V tomto směru by azylové řízení mělo představovat „důkladný přezkum,“ kde zásada non-refoulement (z důvodu situace v základních právech a svobodách v Pákistánu) představuje základní zásadu ochrany uprchlíků. Dodržování této zásady má za následek povinnost státu zacházet s cizincem jako s uprchlíkem, dokud není rozhodnuto o jeho statusu a povinnost tento závazek respektovat. Čl. 33 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků se neomezuje pouze na uznané uprchlíky, ale vzhledem k deklaratornosti právního uznání postavení uprchlíka, i na všechny žadatele o azyl.

Správní orgán a správní soud by při svém rozhodování neměly připustit vyvolání problémů z hlediska čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jestliže existují závažné a ověřitelné důvody se domnívat, že dotýčný je vystaven reálnému riziku, že by byl podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu nebo že existuje riziko újmy na zdraví či životě.

Stěžovatel ze shora uvedených důvodů proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalované Ministerstvo vnitra v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřelo opodstatněnost mimořádného opravného prostředku stěžovatele, neboť se domnívá, že jak rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy.

Ministerstvo vnitra proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl, neshledá-li důvody pro její odmítnutí ve smyslu ust. § 104a odst. 1 s. ř. s.

pokračování

Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS., kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti. O zásadní právní pochybení se přitom v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

A tak tomu je i v souzené věci, neboť městský soud v napadeném rozsudku pochybil a toto jeho pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Konkrétně se jedná o pochybení městského soudu, který v důsledku nepřezkoumatelného postupu ve vztahu ke vznesené žalobní námitce nerespektoval právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v usnesení ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Azs 14/2012 - 26, v němž vyslovil, že pokud by se nepodařilo účast stěžovatele na protivládní demonstraci v Islámábádu vyvrátit, bylo namísto ověřit, zda lze předpokládat represe ze strany státních orgánů domovského státu stěžovatele vůči účastníkům demonstrace, které stěžovatel uváděl, a spočívající i v dalších nepřezkoumatelnostech jeho rozsudku pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pojmově vylučuje věcný přezkum takového rozhodnutí, a proto jen stěží lze uvažovat o jeho přezkumu Nejvyšším správním soudem jako soudem kasačním (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2008, č. j. 9 Azs 199/2007 - 38, dostupné na www.nssoud.cz). Ostatně o tom, že nepřezkoumatelnost je vadou natolik závažnou, svědčí i ust. § 109 odst. 4 s. ř. s., které kasačnímu soudu ukládá povinnost se jí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud proto ve vazbě na výše uvedené shledal kasační stížnost přijatelnou.

Nejvyšší správní soud proto přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že napadený rozsudek městského soudu je třeba zrušit, a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud předesílá, že i v řízení o kasační stížnosti se řídí dispoziční zásadou. Tato zásada je vyjádřena v ust. § 106 odst. 1 s. ř. s., které ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto rozhodnutí napadá a považuje jeho výroky za nezákonné, a v ust. § 109 odst. 3 a 4 věta před středníkem s. ř. s. (mimo důvody obsaženými ve větě za středníkem), podle něhož je Nejvyšší správní soud zásadně vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Takto vymezeným rámcem (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody jeho nezákonnosti) je Nejvyšší správní soud vázán, nejde-li o vadu, k níž musí přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s.). I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má být napadené soudní rozhodnutí přezkoumáno, přičemž Nejvyšší správní soud není povinen, ale ani oprávněn, sám vyhledávat možné nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

Stěžovatel ve své žalobě vznesl především námitku, že žalovaný správní orgán byl usnesením Nevyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Azs 14/2012 - 26, jednoznačně zavázán k tomu, aby v případě, že se mu nepodaří vyvrátit jeho účast na demonstraci v Islámábádu, ověřil, zda lze předpokládat represe ze strany státních orgánů domovského státu žalobce (Pákistánu) vůči účastníkům demonstrace, které uváděl.

Žalovaný správní orgán v žalobou napadeném rozhodnutí ze dne 14. 3. 2014, č. j. OAM-223/ZA-14-K03-R2-2010, kterým tomuto žalobci nebyla udělena již zmíněná mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, tomuto úkolu nedostál.

Tento správní orgán jen konstatoval, že stěžovatel měl v řízení před Krajským soudem v Hradci Králové předložit rozhodnutí o svém trestním stíhání, z něhož bylo možno upřesnit data a okolnosti účasti stěžovatele na demonstraci, což ale správnímu orgánu nepředložil, byť k tomu měl řadu možností. Žalovaný správní orgán proto musel vycházet jen z vyjádření stěžovatele k rozhodné otázce a z toho důvodu je nutno takový přístup hodnotit jako snahu o zatajování informací potřebných k řádnému posouzení žádosti stěžovatele.

Městský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku v odůvodnění svého rozhodnutí vyslovil závěry, které jsou uvedeny v pasáži týkající se ověření toho, jak se státní orgány Pákistánu chovaly k účastníkům demonstrace a jež jsou citovány i v tomto rozsudku, na něž se proto odkazuje. Tyto závěry však při absenci rozhodnutí o trestním stíhání stěžovatele a jeho vyhodnocení z hlediska účasti stěžovatele na demonstraci zjednodušil na konstatování odůvodnění uvedeného rozsudku tak, že městský soud považuje za rozhodující, že až do odjezdu žalobce nedošlo k žádnému kroku státního aparátu Pákistánu vůči žalobci, který by potvrzoval zahájení trestního stíhání a že žalobce se od demonstrace až do odchodu ze země dne 17. 10. 2009 několik měsíců volně pohyboval v Pákistánu, aniž by zmínil nějaké kroky úřadů vedené snahou ho nalézt.

Stěžovatel v průběhu řízení stále konstatuje, že žalovaný správní orgán jeho účast na demonstraci nezpochybnil a že ohledně své účasti na předmětné akci nebo na jiných akcích si jen nepamatuje časové souvislosti. Je tomu tak proto, že ve své žádosti ze dne 14. 6. 2010 uvedl, že se zúčastnil demonstrace v roce 2009, při pohovoru dne 14. 7. 2011 hovořil o demonstraci z jara roku 2009 a v doplňujícím pohovoru tvrdil, že hlavní demonstrace se konaly v období let 2008 a 2009.

Za těchto okolností je proto zásadní zjistit dostatečným způsobem skutkový vztah věci především ohledně chování policejních a jiných pořádkových sil k demonstrantům, předmět těchto demonstrací, účast stěžovatele na těchto demonstracích a sankce, které účastníkům demonstrací hrozí.

V tomto směru je mimořádně důležitým důkazem především rozhodnutí o zahájení trestního stíhání stěžovatele, které by mělo být ve spise Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 28 Az 32/2011. Je tomu tak proto, že v protokolu o jednání ze dne 11. 4. 2012, který je založen ve správním spise, vyplývá, že krajskému soudu byla předložena listina (podle žalobce doklad o trestním stíhání) ze dne 16. 8. 2008, jejímž obsahem je popis incidentu v Islámábádu, včetně svolávání protivládních hesel a střetu s policií, zadržení žalobce policií, výčet paragrafů, podle kterých měl být stěžovatel obviněn i to, že aktivním účastníkem střetu měl být podle A. H. právě stěžovatel. Tento materiál měl být též přeložen kvalifikovaným tlumočnickem. Důkaz tímto spisem ale nebyl proveden nejen žalovaným správním orgánem,

pokračování

ale ani městským soudem. Jak již bylo shora uvedeno, právě tento materiál mohl upřesnit data incidentu, a okolnosti účasti žalobce na demonstraci a charakter demonstrace.

V případě absence uvedeného dokladu ve spise Krajského soudu v Hradci Králové by měl být stěžovatel vyzván k předložení citovaného dokladu o trestním stíhání žalobce městskému soudu a stejně tak by měl být žalovaný správní orgán vyzván k předložení dokladu, z něhož by bylo patrné, jak se zachovaly státní orgány Pákistánu k účastníkům demonstrace, resp., zda nastaly represe státních orgánů vůči účastníkům demonstrace, které stěžovatel uvádí.

Vzhledem ke shora uvedenému je zřejmé, že za dosavadního stavu věci žalovaný správní orgán a městský soud minimálně nerespektovaly pokyn Nejvyššího správního soudu vyslovený v usnesení ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Azs 14/2012 - 26, ani se nesnažily zjistit skutečný stav věci ve vztahu k dokladu o zahájení trestního stíhání stěžovatele.

Stěžovatel v další žalobní námitce brojí proti nebezpečí ze strany hnutí Jamate Islami, které je radikální islámskou organizací a soukromou osobou, a to z důvodu uzavření svého manželství s křesťankou a nesouhlasí s tvrzením žalovaného správního orgánu, že existuje možnost obrátit se s žádostí o pomoc na státní orgány své země, aniž by však zabýval, zda se mu pomoci dostane. Je tomu tak především proto, že by se obracel na státní orgány, které ho zároveň trestně stíhají. Z tohoto důvodu proto nelze vyřešit situaci ani přestěhováním na jiné místo v zemi, neboť je podstatné, že se Jamate Islami, byť opožděně, dostala k jeho osobním údajům.

Městský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku obsáhle vyslovil v odůvodnění svého rozhodnutí závěry, které jsou uvedeny v pasáži nebezpečí ze strany hnutí Jamate Islami a vnitřního útěku v rámci Pákistánu, které jsou velmi podrobně uváděny i v tomto rozsudku, na něž se proto odkazuje.

Nejvyšší správní soud musí ke stížní námitce konstatovat, že se městský soud vůbec nevypořádal se stěžovatelovou žalobní námitkou o nemožnosti obracet se na státní orgány s žádostí o pomoc, které údajně vedou proti němu trestní stíhání, a neúplně se vypořádal i s alternativou vnitřního útěku v zemi původu.

Má-li jakékoli rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jednalo o rozhodnutí srozumitelné a opřené o dostatek důvodů. V čem lze spatřovat tyto jednotlivé atributy testu přezkoumatelnosti, však soudní řád správní nestanoví, a proto je třeba vycházet především z toho, co vytvořila dosavadní judikatura správních soudů.

„Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS).

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaného pod č. 133/2004 Sb. NSS, *„lze za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy,*

kdy nelze rozzeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.“

„Není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námítky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud má především za to, že v řízení před žalovaným správním orgánem a před městským soudem byly neúplně uváženy možné podmínky vnitřního přesídlení stěžovatele v Pákistánu, které velmi úzce a neoddělitelně souvisí s uvedenými vývody městského soudu. Je tomu tak proto, že při posuzování této možnosti nebylo správním orgánem a městským soudem postupováno ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, dostupného na www.nssoud.cz, podle něhož *„při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné vyhodnotit především reálnost (faktickou a právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk, ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“.*

Těmito kritérii se však žalovaný správní orgán ani městský soud vůbec nezabývaly.

Stěžovatel ve stížní námitce také nesouhlasí se závěrem žalovaného a městského soudu, že neexistují důvodné pochybnosti ve vztahu k ust. § 14 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že nebylo zjištěno, jaká bude jeho konkrétní situace s ohledem na onemocnění cukrovkou po případném návratu do země původu. Ve správním rozhodnutí je sice citována dostupnost lékařské péče a inzulínu pro osoby trpící cukrovkou na více místech v Pákistánu, nicméně vůbec nebyla zjišťována dostupnost péče pro jeho osobu. Střediska péče o diabetiky jsou koncentrována v bohatších městech a možnost léčby této nemoci je proto výsadou bohatších lidí. Ostatně v Pákistánu je i nízký počet odborníků, v jehož důsledku nemůže být obyvatelům trpícím cukrovkou poskytnuta zdravotní péče. Z výše uvedených důvodů má stěžovatel za to, že by se v Pákistánu jeho zdravotní stav zhoršil.

Městský soud v napadeném rozsudku obsáhle vyslovil závěry, které jsou uvedeny v pasáži týkající se zákonných podmínek nutných pro udělení humanitárního azylu, s nimiž Nejvyšší správní soud souhlasí a v podrobnostech na ně odkazuje.

Nejvyšší správní soud nejprve zdůrazňuje, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a vzhledem k tomu, že žalovaný správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení, nepochybil, dospěl-li k závěru, že u stěžovatele není dán důvod k udělení humanitárního azylu.

pokračování

Tento správní soud musí poukázat na instruktivní judikaturu k otázce tzv. humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu, z níž vyplývají nejen zákonné podmínky pro udělení tohoto typu azylu, ale implicitně i nutnost toho, že rozhodnutí musí být přezkoumatelné.

Tak např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupném na www.nssoud.cz, vyslovil Nejvyšší správní soud závěr, že „V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejud. III. ÚS 101/95).

V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud zaujal právní názor, že „Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“.

Posléze v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „Ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení“.

Z výše uvedeného vyplývá, že městský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného správního orgánu jen z toho důvodu, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním způsobem a dospěl ke správnému závěru, že u stěžovatele nejsou dány zákonné podmínky pro udělení humanitárního azylu. Námitky stěžovatele ostatně brojí jen proti tomu, že v Pákistánu je nižší úroveň zdravotní péče o nemocné cukrovkou než v České republice, což ve smyslu konstantní judikatury není též důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, dostupný na www.nssoud.cz).

Stěžovatel nakonec v žalobní námitce jen odkazuje na již výše uvedené žalobní námitky, pokud jde o argumentaci žalovaného týkající se neudělení doplňkové ochrany a nezjištění stavu věci tak, aby o něm v tomto směru nebyly důvodné pochybnosti.

Městský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku i přes zcela obecný žalobní bod nepřezkoumatelným způsobem učinil závěr, že neshledal pochybení správního orgánu ani při posouzení doplňkové ochrany, pokud dovodil, že stěžovatel nespĺňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu a že se proto doplňková ochrana neuděluje.

Stěžovatel ve stížní námitce k problematice doplňkové ochrany poukazuje především na to, že v zájmu dodržování zásady non-refoulement by měl mít správní orgán i městský soud k dispozici, co nejaktuálnější zprávy o dodržování lidských práv v Pákistánu a o bezpečnostní situaci v této zemi. Opak je však pravdou, protože ve spisovém materiálu jsou založeny zprávy a informace několik let staré. Navíc se jak správní orgán, tak i městský soud vůbec nezabývaly aktuální bezpečnostní situací v Pákistánu.

Aplikace institutu doplňkové ochrany se vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase než v případě aplikace institutu azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2009, č. j. 9 Azs 11/2009 - 99, dostupný na www.nssoud.cz). Doplňkovou ochranu lze tedy udělit jen v případě naplnění taxativně vymezených podmínek § 14a zákona o azylu. Např. již uvedený rozsudek ze dne 28. 4. 2009, č. j. 9 Azs 11/2009 - 99, vykládá zkoumané ustanovení následujícím způsobem: „*Institut doplňkové ochrany totiž zakotvuje ve vnitrostátní právní úpravě zásadu non-refoulement, která zabezpečuje, že uprchlík nebude ani v případě, není-li mu z různých důvodů udělen azyl, vydán do země, kde by byl zásadním způsobem objektivně ohrožen na životě, svobodě či tělesné integritě. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je tedy poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu (vycházejících zejména, avšak nikoli bezvýjimečně, z hledisek humanity založených na objektivních hrozbách) neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.*“

Podle taxativního výčtu v ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu je možno udělit doplňkovou ochranu jen ve vymezených případech vážné újmy, za níž se považuje: a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Z uvedeného tedy vyplývá, že při aplikaci ust. § 14a zákona o azylu nemá správní orgán žádnou možnost správní úvahy ve směru rozšiřování důvodů zde vymezených, a že doplňkovou ochranu lze udělit jen v případě naplnění taxativně vymezených podmínek § 14a zákona o azylu (v tomto případě především z hlediska nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání).

Z výše uvedeného zcela zřetelně vyplývá, že žalobní body ve vztahu k doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu jsou velmi obecné (stěžovatel v žalobě požaduje přezkoumat neudělení doplňkové ochrany z hlediska všech již vznesených žalobních námitek). Městský soud v tomto směru žádnou nápravu vedoucí k upřesnění a rozvinutí žalobních bodů nezjednal a namísto toho rozhodl, že neshledal pochybení správního orgánu při posouzení doplňkové ochrany, pokud dovodil, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu a že se proto doplňková ochrana neuděluje. Jinak řečeno, stanovisko městského soudu k zákonným podmínkám udělení doplňkové ochrany podle ust. 14a zákona o azylu je zcela nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2015, č. j. 4 Az 9/2014 – 73, je opodstatněná, a proto napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil ve výroku I. (o zamítnutí žaloby) a II. (o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem), a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

V tomto řízení bude na městském soudu, aby se přezkoumatelným způsobem (odpovídajícím požadavku řádného a vyčerpávajícího odůvodnění) vypořádal s jednotlivými žalobními námitkami a s vadami vyplývajícími z pochybení popsanych v tomto rozsudku, neboť tyto vykazují takovou intenzitu, která by mohla mít vliv na samotné hmotněprávní postavení účastníků řízení, a při svém rozhodování vycházel z obsahu tohoto a přezkoumávaného rozsudku. Městský soud by při svém rozhodování měl mít k dispozici, co nejaktuálnější zprávy o dodržování lidských práv v Pákistánu a o bezpečnostní situaci v této zemi. Teprve poté vydá rozhodnutí, které bude nejen přezkoumatelné, ale bude také odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje kasační soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2016

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu